

Sygn. akt **VI RCa 89/14**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Waldemar Pałka (spr.)

Sędziowie: SO Elżbieta Schubert

SO Ewa Błęsińska

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Niedzielska

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2014 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniej J. W.** reprezentowanej przez ustawową przedstawicielkę S. K.

przeciwko **M. W.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji małoletniej powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Bartoszycach VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w Lidzbarku Warmińskim

z dnia 30 stycznia 2014 roku

sygn. akt VIII RC 228/13

I. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że zasądzone tam alimenty podwyższa z dniem 1 czerwca 2014 roku do kwoty po 700 zł (siedemset złotych) miesięcznie.

II. W pozostałej części apelację oddala.

III. Odstępuje od obciążania pozwanego opłatą od podwyższonej kwoty alimentów.

IV. Koszty procesu z instancję odwoławczą między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt **VIRCa 89/14**

UZASADNIENIE

S. K. jako ustawowa przedstawicielka małoletniej powódki J. W. najpierw wniosła o podwyższenie alimentów od pozwanego M. W. z kwoty 400 złotych miesięcznie do kwoty 750 złotych miesięcznie, później zaś do kwoty po 850 złotych miesięcznie, gdyż od 11 lat wysokość alimentów pozostaje na niezmiennym poziomie, a potrzeby małoletniej znacznie wzrosły, nadto standard życia pozwanego jest wyższy od stopy życiowej małoletniej.

Pozwany M. W. w odpowiedzi na pozew uznał powództwo do kwoty 500 zł miesięcznie, a później zgodził się alimentować powódkę kwotą 600 złotych miesięcznie.

Sąd Rejonowy w Bartoszycach w VIII Zamiejscowym Wydziale Rodzinnym i Nieletnich z siedzibą w Lidzbarku Warmińskim wyrokiem z dnia 30 stycznia 2014 roku podwyższył z dniem 24 września 2013 roku alimenty od pozwanego M. W. na rzecz małoletniej powódki ustalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 19 grudnia 2002 roku na kwotę 400 złotych do kwoty po 650 złotych miesięcznie i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Sąd ten ustalił, że małoletnia J. W. pochodzi ze związku małżeńskiego S. K. z pozwanym M. W.. Małżeństwo to zostało rozwiązane wyrokiem z dnia 19 grudnia 2002 roku. Wówczas też pozwany został zobowiązany do łożenia na rzecz małoletniej alimentów w kwocie 400 złotych miesięcznie.

W chwili orzekania rozvodu S. K. mieszkała z małoletnią powódką u swoich rodziców, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe. Utrzymywała się z zasiłku dla matek sprawujących opiekę nad dziećmi niepełnosprawnymi. Małoletnia J. W. w chwili orzekania rozvodu miała (...) lata. Pozwany M. W. w chwili orzeczenia rozvodu utrzymywał się z wynagrodzenia za pracę- był zawodowym żołnierzem. Zajmował mieszkanie służbowe.

W chwili obecnej obie strony pozostają w związkach małżeńskich, z których mają po jednym dziecku. Matka małoletniej powódki mieszka razem z mężem i dziećmi w należącym do niej mieszkaniu. Oboje z mężem pracują i zarabiają-: S. K. 2069 złotych miesięcznie, zaś jej mąż - 2800 złotych miesięcznie. Małżonkowie są właścicielami samochodu marki H. (...) z 2004 roku. Użytkują również rekreacyjną działkę o powierzchni 5 arów położoną w L.. Koszty utrzymania mieszkania należącego do matki powódki wynoszą: wraz z opłatą za wodę, gaz, energię elektryczną i ogrzewanie prawie 900 złotych miesięcznie. Drugie dziecko matki powódki z obecnego związku ma 4 lata i uczęszcza do „klubu malucha”, w którym zajęcia kosztują 60 zł miesięcznie.

Pozwany M. W. mieszka w M. koło W.. Wraz z żoną jest właścicielem mieszkania o powierzchni 86 m² oraz dwóch samochodów osobowych- O. (...) z 2003 roku i S. (...) z 1998 roku. Pozwany utrzymuje się z emerytury wojskowej w wysokości 1500 złotych miesięcznie oraz wynagrodzenia za pracę w kwocie 1653 złotych miesięcznie. Żona pozwanego również pracuje uzyskując wynagrodzenie w wysokości 2500 złotych miesięcznie. Na zakup mieszkania pozwany i jego żona zaciągnęli kredyt hipoteczny w wysokości 330 tysięcy złotych. Miesięczna rata kredytu wynosi 1208 złotych, a jej wysokość zależna jest od kursu franka szwajcarskiego. Pozwany spłaca również kredyt odnawialny w wysokości 17 tysięcy złotych oraz kredyt w kwocie 7 tysięcy złotych. Minimalna spłata kredytu odnawialnego wynosi 120 złotych miesięcznie, zaś rata drugiego- 70 złotych miesięcznie. Mieszkanie, którego właścicielem jest pozwany jest mieszkaniem beczynszowym. Podatek od nieruchomości wynosi 99 złotych rocznie. Za energię elektryczną pozwany płaci 140 złotych miesięcznie, za wodę 100 złotych, a za gaz 150 złotych miesięcznie. Dziecko pozwanego z obecnego związku uczęszcza do przedszkola, za które opłata wynosi 750 złotych miesięcznie. Pozwany leczy się na nadciśnienie tętnicze.

Małoletnia J. W. ma obecnie (...) lat. Nie uczestniczy w dodatkowych płatnych zajęciach. Sezonowo, wiosną i jesienią przyjmuje leki na alergię, które kosztują 50-60 złotych miesięcznie. Nosi również okulary i raz do roku wymaga kontrolnej wizyty. Wizyta kosztuje 50 złotych, zaś ostatnie okulary dla małoletniej kosztowały 300 złotych. Małoletnia pozostaje również pod opieką poradni dermatologicznej i powinna korzystać z rehabilitacji. W związku z tym, iż małoletnia odmawia udziału w zajęciach, w zamian za to dwa razy w miesiącu jeździ na basen do D.. Godzinna lekcja pływania kosztuje 20 złotych, zaś miesięczny karnet rodzinny kosztuje 180 zł. Pozwany utrzymuje z małoletnią regularne kontakty. Odbywają się one na terenie L. w miejscu zamieszkania jego rodziców, jak również w jego miejscu zamieszkania. M. W. przekazuje na rzecz małoletniej prezenty z okazji świąt i urodzin.

W ocenie sądu I instancji roszczenie małoletniej powódki zasługiwało na uwzględnienie, jednakże tylko w części.

Zgodnie zatem z art. 138 krio, zmiana usprawiedliwionych potrzeb powódki i i zmiana możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego uzasadnia zmianę orzeczenia dotyczącego zakresu obowiązku alimentacyjnego w sytuacji,

gdy od ustalenia alimentów upłynął okres 12 lat. Jednak zmiana ta nie jest tak istotna aby uzasadniała podwyższenie alimentów do kwoty 850 złotych miesięcznie, jak domagała się tego jej ustawowa przedstawicielka. Obecnie małoletnia ma (...) lat i znajduje się w okresie intensywnego fizycznego rozwoju. Jej usprawiedliwione potrzeby, związane przede wszystkim z zapewnieniem wyżywienia i odzieży, wzrosły. Istotnym jest również, iż małoletnia winna korzystać z rehabilitacji, mimo że odmawia ona udziału w zajęciach, to jednak racjonalnym jest uwzględnienie wydatków związanych z jej wyjazdami na basen i nauką pływania.

Sąd ten uznał, że z uwagi na upływ czasu i związany z tym wzrost potrzeb małoletniej, przede wszystkim w zakresie wyżywienia i zakupu odzieży, zasadnym jest podwyższenie alimentów. Potrzebę zmiany wysokości alimentów zdaje się dostrzegać również sam pozwany, który w żądania pozwu uznał do kwoty 600 złotych miesięcznie.

Zdaniem sądu I instancji roszczenie małoletniej nie zasługiwało na uwzględnienie w całości. Ostatecznie przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki domagała się podwyższenia alimentów do kwoty 850 złotych miesięcznie, a jednym z argumentów tego żądania miał być wyższy standard życia pozwanego, ale zebrane dowody w odniesieniu do stopy życiowej małoletniej i rodziny jej ustawowej przedstawicielki, ale zebrane dowody nie wykazały, aby stopa życiowa pozwanego i jego obecnej rodziny odbiegała istotnie na korzyść od stopy życiowej ustawowej rodziny, w której wychowywana jest powódka. Dochody dorosłych domowników obu stron są w porównywalnej wysokości.

Oceniając wszystkie okoliczności, zarówno leżące po stronie małoletniej powódki jak i pozwanego podwyższono alimenty zasądzone od pozwanego na rzecz małoletniej do kwoty po 650 zł miesięcznie i oddalił powództwo w pozostałym zakresie również dotyczącym żądania podwyższenia alimentów od czerwca 2012 roku. Zdaniem sądu I instancji kwota 650 złotych miesięcznie jest kwotą wystarczająca na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej, adekwatnych do jej wieku i etapu rozwoju, a jednocześnie mieści się w granicach możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego.

Odnosząc się natomiast do żądania podwyższenia alimentów od czerwca 2012 roku sąd ten stwierdził, że po stronie małoletniej nie pozostały żadne niezaspokojone potrzeby, które mogłyby uzasadniać uwzględnienie roszczenia za okres wcześniejszy od daty wniesienia pozwu, a matka powódki nie wskazała żadnych okoliczności, które stanowiłyby przeszkodę do ewentualnego dochodzenia od pozwanego roszczeń alimentacyjnych.

Apelację od tego wyroku złożyła strona powodowa. Z jej treści wynika, że domaga się ona zmiany zaskarżonego wyroku i uwzględnienia powództwa w całości. Jako zarzuty apelacyjne wskazane zostały okoliczności, które w ocenie skarżącej, zostały przez sąd I instancji błędnie ustalone i wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest częściowo zasadna.

Sąd I instancji rzeczywiście dokonał kilku błędnych ustaleń, które jednak nie mają znaczenia i nie wywierają wpływu na treść zaskarżonego wyroku. Dotyczy to kwestii przyjęcia, że powódka żądała alimentów za okres znacząco odbiegający od daty złożenia pozwu, że powódka i pozwany regularnie się kontaktują, że matka powódki jest właścicielem działki rekreacyjnej, czy też, że wypowiadała się ona o zmianie zatrudnienia pozwanego.

Jednak okoliczności mające znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia ustalone zostały w sposób nie budzący istotnych zastrzeżeń, a chodzi tu o wysokość dochodów matki powódki i pozwanego, o uzasadnione potrzeby powódki, a także ogólną kondycję finansową rodzin, w których obecnie żyją obie strony.

Słusznie zatem przyjęto, że już sam upływ czasu, jaki upłynął od chwili ustalenia alimentów do momentu zgłoszenia żądania ich podwyższenia, uzasadnia to żądanie. Z upływem czasu wiąże się okoliczność, że uprawniona najpierw była dwuletnim dzieckiem, a teraz jest nastolatką. Wzrost usprawiedliwionych potrzeb powódki jest więc nad wyraz

oczywisty. Zakres jej obecnych potrzeb również ustalony został prawidłowo. Okoliczności te sąd odwoławczy podziela i przyjmuje je jako własne.

Za prawidłowe uznać trzeba ustalenia sądu I instancji dotyczące sytuacji materialnej obojga rodziców powódki. Skarżąca, jak wynika z treści uzasadnienia apelacji, ustalenia te podziela, ale kwestionuje sposób wyliczenia zakresu, w jakim pozwany miałby uczestniczyć w kosztach utrzymania powódki. Przedstawione przez nią wyliczenia dochodów, jakie przypadają na jednego członka rodziny w jej rodzinie i w rodzinie pozwanego nie dają jednak podstawy do zmiany zaskarżonego wyroku, gdyż nie uwzględniają one szeregu uwarunkowań, w których funkcjonują obie rodziny. Wyliczenie wysokości alimentów przysługujących powódce winno się odbyć przez określenie ile wynoszą jej koszty utrzymania, a następnie określenie, w jakim stopniu każdy z rodziców ma je ponieść.

W ocenie sądu odwoławczego miesięczny koszt utrzymania powódki wynosi 1100 – 1200 złotych miesięcznie. Nie można jednak przyjąć, że wskazana wyżej kwota powinna być podzielona po równo między rodzicami powódki. Jest oczywistym, że powódka funkcjonuje praktycznie tylko w rodzinie, którą stworzyła jej matka. Powódka, jakkolwiek jest nastolatką i nie wymaga już wielkich nakładów związanych z osobistymi staraniami o jej wychowanie i utrzymanie, ale to na matce nadal spoczywa obowiązek zapewnienia dziecku posiłków, odzieży, dachu nad głową, ale również troski o jej wychowanie i wykształcenie. W tych okolicznościach nie może ona ponosić równych z pozwanym finansowych kosztów jej alimentacji.

Zważywszy na te okoliczności uznać należy, że ustalenie alimentów od pozwanego na poziomie kwoty 650 złotych miesięcznie, w konsekwencji, powoduje zbyt duże obciążenia matki kosztami utrzymania powódki. Zdaniem sądu odwoławczego kwotą właściwą i jednocześnie mieszczącą się w granicach możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego, jaką powinien on ponosić w związku z usprawiedliwionymi potrzebami powódki jest kwota 700 złotych miesięcznie. Podzielić w tym miejscu trzeba stanowisko strony powodowej, że nie może być zbyt dużej różnicy w wysokości alimentów jakie pozwany realizuje na rzecz młodszego dziecka, a jakie ponosił on na rzecz powódki. Podwyższona kwota alimentów na rzecz powódki w pewien sposób wyrównuje dotychczas trochę niesprawiedliwe te proporcje. Mając na uwadze, że strona powodowa nie wykazała, aby po jej stronie istniały zobowiązania wynikłe w konieczności utrzymania powódki za okres od złożenia pozwu, korekty wysokości alimentów dokonano od chwili orzekania przez sąd odwoławczy.

Mającą względzie powyższe ustalenia i rozważania, na podstawie art. 386 § 1 kpc, zmieniono zaskarżony wyrok i orzeczono jak w pkt. I.

Podzielając wnioski sądu I instancji, że żądanie matki powódki wykracza poza usprawiedliwione potrzeby uprawnionej i poza możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego, sąd odwoławczy nie znajduje podstaw do podwyższenia alimentów do granic żądania pozwu i dlatego, na podstawie art. 385 kpc, uznając apelację w pozostałym zakresie za nieuzasadnioną, w tej części ją oddala.

O opłacie sądowej od podwyższonej kwoty alimentów orzeczono na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych uwzględniając stosunkowo trudną sytuację materialną pozwanego i jego rodziny.

O kosztach procesu za instancje odwoławczą orzeczono na podstawie art. 100 kpc.